

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3869/2567

พนักงานอัยการจังหวัดสระบุรี โจทก์ นาย ส. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 3, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 53, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30, ป.อ. มาตรา 195, ป.อ. มาตรา 225, ป.ยาเสพติด มาตรา 1, ป.ยาเสพติด มาตรา 90, ป.ยาเสพติด มาตรา 145, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 66, พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 24, พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 25, พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 26, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 3

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคสาม (2), 66 วรรคสาม จำคุกตลอดชีวิต และปรับ 1,000,000 บาท ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ประกอบมาตรา 53 คงจำคุก 25 ปี และปรับ 500,000 บาท หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 กรณีกักขังแทนค่าปรับให้กักขังเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี ริมของกลาง จำเลยยื่นคำร้องว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติดได้แก้ไขฐานความผิดและบทกำหนดโทษที่ศาลจะลงโทษแก่จำเลย อันส่งผลต่อคำพิพากษาและการลงโทษจำเลย ซึ่งจะทำให้จำเลยได้รับการลดโทษหรือได้รับการปล่อยตัว จำเลยมีความประสงค์จะได้รับประโยชน์จากประมวลกฎหมายยาเสพติด เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เป็นคุณแก่จำเลย ขอให้ศาลพิพากษาแก้โทษจำคุก แก้อัตราส่วนโทษจำคุก และโทษปรับ โดยการลดโทษจำคุกและโทษปรับแก่จำเลย ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งว่า แม้ภายหลังที่คดีนี้ถึงที่สุดได้มีพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาโทษที่ศาลกำหนดตามคำพิพากษาแล้วเห็นว่าไม่หนักกว่าโทษที่กำหนดโดยประมวลกฎหมายยาเสพติดที่บัญญัติในภายหลัง กรณีจึงไม่เข้าเหตุที่ศาลจะกำหนดโทษให้แก่จำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) ให้ยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดพิพากษายืน จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดียาเสพติดตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคสาม (2), 66 วรรคสาม เมื่อจำเลยยื่นคำร้องอ้างว่าประมวลกฎหมายยาเสพติดซึ่งใช้บังคับแล้ว มีการแก้ไขฐานความผิดและบทกำหนดโทษที่ลงแก่จำเลยเปลี่ยนแปลงไป อันมีผลต่อคำพิพากษาและการลงโทษจำเลยโดยอาจทำให้จำเลยได้รับการลดโทษ ลดอัตราส่วนโทษจำคุก และโทษปรับ หรือได้รับการปล่อยตัว จำเลยมีความประสงค์จะได้รับประโยชน์จากประมวลกฎหมายยาเสพติดเนื่องจากเป็นกฎหมายที่เป็นคุณแก่จำเลย คดีจึงมีประเด็นข้อพิพาทว่า กรณีมีเหตุกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดที่บัญญัติในภายหลังซึ่งเป็นคุณแก่จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) หรือไม่ คดีนี้ศาลชั้นต้นเป็นศาลจังหวัด การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคนจึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 26 การที่ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีนี้และมีคำสั่งยกคำร้องขอกำหนดโทษใหม่ของจำเลยโดยผู้พิพากษาคนเดียวเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 24 (2) และมาตรา 26 เนื่องจากการพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวมีลักษณะเป็นการวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อพิพาทแห่งคดีซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาคนเดียวที่จะออกคำสั่งได้ตาม พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 25 จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย และมีผลให้ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 และ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา พ.ศ. 2550 มาตรา 3 อย่างไรก็ตามคดีนี้เป็นชั้นขอให้ กำหนดโทษใหม่เนื่องจากกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลัง การกระทำความผิด โดยจำเลยกำลังรับโทษอยู่ แม้คำสั่งศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ไม่ ชอบด้วยกฎหมายดังวินิจฉัยข้างต้น แต่เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแล้ว ถือว่าสำนวนความตามคำร้อง ของจำเลยปรากฏแก่ศาลฎีกาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) ศาลฎีกาจึงเห็นควรวินิจฉัย ว่าโทษที่กำหนดตามคำพิพากษานักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังหรือไม่ โดยไม่จำเป็นต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งคำร้องขอกำหนดโทษใหม่โดยให้มีผู้พิพากษารบ องค์กรและศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาใหม่อีก เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 บัญญัติว่า "ถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการ กระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดี ถึงที่สุดแล้ว แต่ในกรณีที่คดีถึงที่สุดแล้ว ดังต่อไปนี้ (1) ถ้าผู้กระทำความผิดยังมิได้รับโทษ หรือ กำลังรับโทษอยู่และโทษที่กำหนดตามคำพิพากษานักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติใน ภายหลัง...ให้ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง..." ดังนี้ คำว่า กฎหมายที่ ใช้ในขณะกระทำความผิดหรือกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิดดังกล่าว นั้น หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติถึงการกระทำอันเป็นความผิด หรือบัญญัติถึงกำหนดโทษหรือโทษที่จะลงแก่ผู้ กระทำความผิดนั้น ซึ่งคดีนี้ลงโทษจำเลยฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หาก มีการแก้ไขบทกฎหมายดังกล่าวในทางที่เป็นคุณแก่จำเลยผู้กระทำความผิดและมีผลที่จะทำให้ จำเลยได้รับโทษน้อยลง ศาลย่อมมีอำนาจแก้ไขโทษที่จะลงแก่จำเลยได้ภายในเงื่อนไขของมาตรา 3 เห็นว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 1 นิยามคำว่า จำหน่าย ให้หมายความว่ารวมถึงมีไว้เพื่อ จำหน่ายด้วย ดังนั้น การมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและการจำหน่ายจึง ถือเป็นการกระทำความผิดอย่างเดียวกันคือการจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน การกระทำของจำเลยจึงเป็นการ กระทำความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนตามประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยมาตรา 145 วรรคหนึ่งถึงวรรคสามกำหนดโทษหนักเบาตามพฤติการณ์หรือบทบาทหน้าที่ในการ กระทำความผิดเป็นสำคัญ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยมีเมทแอมเฟตามีนของกลาง 1,810 เม็ด น้ำหนักสุทธิ 163.255 กรัม คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ 33.260 กรัม ไว้ในครอบครองเพื่อ จำหน่าย ซึ่งปริมาณเมทแอมเฟตามีนของกลางที่มีจำนวนมากย่อมแสดงถึงพฤติการณ์ในการ กระทำความผิดของจำเลยด้วย หากมีการจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนของกลางให้แก่บุคคลอื่นแล้ว โดยสภาพย่อมทำให้เกิดการแพร่กระจายเมทแอมเฟตามีนของกลางแก่ผู้เสพเป็นจำนวนมาก เช่นนี้ พฤติการณ์ในการกระทำความผิดของจำเลยจึงเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดการแพร่กระจาย ในกลุ่มประชาชน อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 145 วรรคสอง (2) ซึ่งมี ระยะเวลาโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท อันเป็นคุณแก่ จำเลยมากกว่ากฎหมายเดิม เมื่อโทษจำคุกที่กำหนดตามคำพิพากษาถึงที่สุดคือโทษจำคุก ตลอดชีวิตหนักกว่าโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปีซึ่งเป็นโทษจำคุกที่กำหนดตามกฎหมายที่

บัญญัติในภายหลัง จึงต้องกำหนดโทษจำคุกให้จำเลยใหม่ตามโทษจำคุกที่กำหนดตามกฎหมายที่ใช้
ในภายหลังการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) พิพากษายกคำสั่ง
ศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ และให้กำหนดโทษจำเลยเสียใหม่ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) โดยความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อ
จำหน่าย ให้ปรับบทกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 90, 145 วรรคสอง (2)
จำคุก 20 ปี และปรับ 1,000,000 บาท เมื่อลดโทษให้กึ่งหนึ่งแล้ว คงจำคุก 10 ปี และปรับ 500,000
บาท หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 กรณีกักขังแทน
ค่าปรับให้กักขังเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี. สามกำหนดโทษหนักเบาตามพฤติการณ์หรือบทบาท
หน้าที่ในการกระทำความผิดเป็นสำคัญ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยมีเมทแอมเฟตามีน
ของกลาง 1,810 เม็ด น้ำหนักสุทธิ 163.255 กรัม คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ 33.260 กรัม ไว้ใน
ครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งปริมาณเมทแอมเฟตามีนของกลางที่มีจำนวนมากย่อมแสดงถึง
พฤติการณ์ในการกระทำความผิดของจำเลยด้วย หากมีการจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนของกลางให้
แก่บุคคลอื่นแล้ว โดยสภาพย่อมทำให้เกิดการแพร่กระจายเมทแอมเฟตามีนของกลางแก่ผู้เสพเป็น
จำนวนมาก เช่นนี้ พฤติการณ์ในการกระทำความผิดของจำเลยจึงเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดการ
แพร่กระจายในกลุ่มประชาชน อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 145
วรรคสอง (2) ซึ่งมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้าน
บาท อันเป็นคุณแก่จำเลยมากกว่ากฎหมายเดิม เมื่อโทษจำคุกที่กำหนดตามคำพิพากษาถึงที่สุดคือ
โทษจำคุกตลอดชีวิตหนักกว่าโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปีซึ่งเป็นโทษจำคุกที่กำหนด
ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง จึงต้องกำหนดโทษจำคุกให้จำเลยใหม่ตามโทษจำคุกที่กำหนด
ตามกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1)
พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ และให้กำหนดโทษจำเลยเสียใหม่ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) โดยความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อ
จำหน่าย ให้ปรับบทกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 90, 145 วรรคสอง (2)
จำคุก 20 ปี และปรับ 1,000,000 บาท เมื่อลดโทษให้กึ่งหนึ่งแล้ว คงจำคุก 10 ปี และปรับ 500,000
บาท หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 กรณีกักขังแทน
ค่าปรับให้กักขังเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี.

องค์คณะ

ประสิทธิ์ ตันติเสรี · บุญศรีรัตน์ ศิริชัย · ศุภลักษณ์ เขียวรัตน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3869/2567>